І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 140. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 5-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1967 No. 140. VOL. LXXIV

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 4-го серпня, 1967

В АМЕРИЦІ

В КОНҐРЕСІ МАЮТЬ ВЕСТИ ПЕРЕСЛУХАННЯ в справі недавніх расових заворушень в численних американських містах. Палатна Комісія в справі протиамериканської активности вже має дані про те, що расові заворушення в Шикаґо, в Атлянті Джорджія, і в Нешвіллі відбувалися під проводом комуністів, які роз'ятрували ненависть між білим і неґритянським населенням. Студентські провідники неґритянського студентства Стоклі Кармайкел і Г. Рей Бравн були тими, що заохочували до заворушень в Атлянті і в Нешвіллі, Теннессі, Кармайкел тепер перебуває в Гавані на Кубі і зовсім не криється з тим, що тісно співпрацює з комуністами.

ПАЛАТНА КОМІСІЯ УРЯДОВИХ ОПЕРАЦІЙ більшістю 26-ох до 4-ох голосів схвалила урядовий плян про реорганізацію Дистрикту Колюмба. Згідно з цим пляном цей Дистрикт має дістати самоуправу замість теперішньої управи, яку призначає Президент у формі трьох комісарів, яких затверджує Конґрес. Місто Вашинґтон, яке творить адміністраційну одиницю Дистрикту Колюмба, має 810,000 населення, з якого 63 відсотки є неґри. Палатна Комісія в справі Дистрикту Колюмба складається в більшості з консервативних членів, які проти того, щоб Дистрикт Колюмба дістав самоуправу.

ЗБІЛЬШИЛОСЯ ЧИСЛО ТИХ АМЕРИКАНЦІВ, які мають річні прибутки більші як 10,000 дол. Тепер таких родин нараховується в цій країні коло 13 мільйонів, що становить 20 відсотків всіх американських родин. В 1961-му році таких родин було тільки 10 мільйонів, що творило тоді 17 відсотків. Ці дані подає Рада Національної Промислової Конференції, неприбуткової організації, яка займається бизнесовою статистикою. Ця сама Рада передбачає, що в 1975-му році буде 40 відсотків родин із прибутками по 10,000 дол. річно, що становитиме 25 мільйонів родин. Статистика показує, що одну третю всіх консументів становлять родини, в яких працюють жінки.

КОМІСІЯ СПОСОБІВ І ЗАСОБІВ в Палаті Репрезентантів схвалила численні і важливі зміни в допомозі матерям та їхнім дітям, що нібито не мають батьків, і внаслідок цього дістають допомогу з добродійних фондів. Деякі з цих змін обов'язуватимуть вже від 1-го жовтня, інші аж від половини 1969-го року. Ці зміни зменшать число допомог і змусять тих, що їх діставали, до заробітної праці. Найбільше фондів на допомогу матерям та їх дітям без батьків досі видавали в районах, в яких недавно відбувалися расові заворушення. Згідно зі змінами стейти мусітимуть зорганізувати варстати праці та перевишкіл робітників. Всі дорослі члени родини, які дістають з міста допомогу, і діти у віці понад 16 років, мусітимуть працювати, бо не зможуть діставати допомогу.

У СВІТІ

ЄГИПЕТ БУЦІМ-ТО ХОЧЕ ЗАМИРЕННЯ у справі Ємену. Відколи Єгипет активно підтримав державний переворот в Ємені з 26 вересня 1962 р., в Ємені перебувало коло 70.000 війська, на якому спирався слухняний республіканський режим. Однак вірні монархові єменські араби продовжували збройну боротьбу. Два роки тому єгипетський президент Нассер і савді-арабський король Фейсал підписали умову щодо ступневого відкликання з Ємену єгипетського війська та переведення в Ємені виборів, — але Нассер ту умову зламав. Тепер, після проґри у війні проти Ізраїлю та в обличчі господарського банкрутства Єгипет пропонує відновити ту умову з-перед двох років.

ФРАНЦУЗЬКА ПРЕСА ТВЕРДИТЬ, що канадійсько-французьке напруження внаслідку виступу де Ґолля в Монтреалі, де він підтримав сепаратистичний рух канадійських французів, — зменшилось і що той „епізод" не матиме великого впливу на дальші відносини між Францією і Канадою. Французька преса назагал вдоволена короткою заявою канадійського уряду, що він не допускатиме закордонного втручання у внутрішні справи Канади, але не хоче продовжувати полеміки.

НОВИЙ ПЛЯН ЗАМИРЕННЯ У В'ЄТНАМІ ВИГОТОВИЛА група діячів з ліберального крила Демократичної партії і поширює його між своїми прихильниками. Автором того пляну є вашинґтонський адвокат Джозеф Л. Ро. За тим проєктом — Америка і Південний В'єтнам мали б проголосити перемир'я, а американське летунство мало б припинити бомбардувати Північний В'єтнам. Дж. Л. Ро твердить, що він і його однодумці не хочуть маніфестувати цим проєктом своєї опозиції супроти през. Джансона і підтримують його кандидатуру у виборах 1968 р., але будуть боротися за включення того пляну у плятформу Демократичної партії .

ЗДА СПРОТИВИЛИСЬ ПРОДАЖЕВІ БРИТІЙСЬКИХ бомбовиків типу „Канберра" кільком латино-американським країнам, між ними в першу черґу — Перу. ЗДА мають право погоджуватись або відкидати умови щодо продажу Британією тих бомбовиків іншим державам, бо збудовано їх з участю американського капіталу та деяких американських частин.

БІЛІ НАЄМНІ ВІЙСЬКОВИКИ ВТІКАЮТЬ з Конґа. Вони служили в Конґо ще з часів, коли Мойсе Чомбе був президентом провінції Катанґа та пізніше прем'єром центрального конґолійського уряду. Коли недавно підступом схоплено Мойсе Чомбе, який жив, як політичний еміґрант, в Еспанії, ув'язнено в Альжирі і рішено видати ворожому йому новому режимові в Конґо, білі військовики і кількасот чорних катанґівців збунтувались. Однак вислане проти них державне військо розгромило їх. Рештки того наємного війська, яких 150 різнонаціональних професійних вояків, стараються перебратись до сусідньої Рванди або португальської Анґолі. Америка заявилась за центральним урядом і проти білих військовиків.

КАНДИДАТ НА ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ Д-Р ФАН ДАН ПРОПАҐУЄ у своїй передвиборчій кампанії безпосередні переговори Південного В'єтнаму із Північним, ба навіть з комуністичним Фронтом Національного Визволення, в справі закінчення війни. Він твердить, що не можна буде перемогти комуністів таким способом ведення війни, як її ведеться дотепер. „Краще мати війну обопільними криками, як стрілами" (в американській мові — гра слів „шут" — кричати і стріляди, інакше писане).

КОМУНІСТИ І ЛІВІ СОЦІЯЛІСТИ ПІДТРИМАЛИ де Ґолля в його становищі супроти канадійських французів, але висловили „застереження" щодо способу, як де Ґолль демонстрував у Монтреалі свою солідарність з „визвольним рухом" канадійських французів.

Президент просить Конґрес збільшити податки на 10 відсотків

Вашинґтон. — Президент Джансон 3-го серпня звернувся до Конґресу з проханням збільшити прибуткові податки на 10 відсотків в порівнянні з теперішніми. Збільшені податки для корпорацій будуть із важністю взад, це значить від 1-го липня 1967 р., незалежно від того, коли Конґрес схвалить новий закон. Збільшення особистих податків обов'язуватиме від 1-го жовтня 1967. Президент заявив в окремому зверненні, що збільшення податків конечне, бо федеральному бюджетові загрожує великий дефіцит, який може дійти до 28-ох більйонів. Цей великий дефіцит, коли б його не зменшувати, був би причиною щораз більшого інфляційного тиску, який міг би зруйнувати нашу економіку. Великий дефіцит спричинив би більші відсотки від позичок, збільшив би імпорт в порівнянні з експортом. Президент просить, щоб збільшені податки обов'язували до середини 1969-го року, або до того часу, як довго триватиме війна у В'єтнамі. Збільшення податків не відноситься до таких родин: 1. Родини, які мають чотири особи, і річний прибуток яких не вищий від 5,000 дол. 2. Двоособові родини з прибутком до 3,600 дол. 3. Самотні особи із прибутком до 1,900 дол. Чотириособова родина з прибутком 10,000 дол. заплатить в році на 111 дол. більше прибуткового податку. Конґрес без ентузіязму прийняв Президентове звернення про збільшення податків, хоч це не було жадною несподіванкою, бо Джансон в січні говорив про те, що треба буде збільшити податки на 6 відсотків, щоб фінансувати щораз більші видатки на війну у В'єтнамі та стримати інфляцію. Збільшені податки збільшать прибутки державної скрабниці в цьому фінансовому році на 7.4 більйона дол. В найближчому фінансовому році збільшення прибутків буде більше, бо воно обов'язуватиме в цілому році. Президент сподівається, що збільшені податки зменшать дефіцит до суми між 15 і 18 більйонами долярів. В політичних колах сумніваються, чи Конґрес схвалить збільшення податків в тій висоті, якої домагається Президент. Немає також певности, чи Конґрес вспіє перед 1-им жовтня схвалити податковий законопроєкт. Палатна Комісія Способів і Засобів під проводом конґресмена демократа Вілбура Д. Мілса з Аркенсо має почати переслухання в цій справі 14-го серпня. Як перший має зізнавати секретар скарбу Генрі Г. Фавлер. Та виринає сумнів, чи законопроєкт зможе перед Днем Праці вийти з цієї Комісії на наради повної Палати. Після цього працював би над проєктом Сенат.

Палатна Комісія проєктує збільшити пенсії на 12.5 відсотка

Вашинґтон. — Палатна Комісія Способів і засобів пропонує збільшити пенсії соціяльного забезпечення на 12.5 відсотка. Менше, як пропонував президент Джансон, який хотів збільшити пенсії на 15 відсотків. Комісія плянує зменшити вкладки до соціяльного забезпечення в порівнянні з тими пропозиціями, які вніс був Уряд. Голова Комісії Способів і Засобів конґресмен демократ із Аркенсо Вілбур Д. Міллс заявив, що Палата повинна цей законопроєкт схвалити впродовж десятьох днів після того, як вона його дістане. Збільшення пенсій має обов'язувати від другого місяця після того місяця, в якому Президент підпише закон. Збільшені вплати податку до соціяльного забезпечення мають початися 1 січня. Хто дістає тепер як самотній $78.20 місячно, той згідно з новим законом мав би дістати $88.00; хто $101.70 — 114.50, $112.40 — $126.50; $124..00 — $139.80; $135.90 — $152.90; $168.00 — $189.00. Відповідно будуть збільшені пенсії чоловіка й його жінки: $117.30 — $132.00; $152.60 — $171.80; $168.60 — $189.80; $186 30 — $209.70; 203.90 — $229.40; $252.00 — 283.50.

Запаси золота ЗДА при кінці червня становили $13,169,000,000

Вашинґтон. — Федеральна Резервова Рада повідомляє, що в червні цього року ЗДА продали золота за $45 мільйонів, а від початку цього року продаж золота становив $65 мільйонів. Та це було значно менше в порівнянні з тим самим часом 1966-го року, коли в першому півроці державна скарбниця продала була золота за $277 мільйонів, а в цілому 1966-му році запаси золота зменшилися були на $571 мільйона. При кінці червня 1967 р. запаси золота становили $13,169,000,000. В кінці цього року за кордонами ЗДА було $14,103,000-000, які можна виміняти на золото. Але повища сума була набагато менша від тих сум, які були за кордоном при кінці 1963, 1964 і 1965 років.

В Буенос-Айресі вийшов заключний зошит „Української Малої Енциклопедії" проф. Є. Онацького

Буенос Айрес. — 16-ий і останній зошит чи том „Української Малої Енциклопедії" проф. Євгена Онацького вийшов тут у кінці червня 1967 р., в друкарні О. Кузьмича „Чемпіон". Останній зошит має 176 сторінок, обіймає гасла від „Ушкал" до „Ящуржинський". Крім того, в ньому видрукувано головніші скорочування, повторювані в УМЕ, розділ „Завважені помилки" та Післяслово проф. Є. Онацького, який працював над цим твором впродовж кількох десятків років, постійно додаючи нові відомості й матеріяли до різних гасел. МУЕ розпосюджується в Арґентині через Адміністрацію Української Автокефальної Православної Церкви, а в ЗДА і Канаді — через українські представництва, або ж безпосередньо в книгарнях.

ПОМЕР ГРИГОРІЙ БІЛЕНЬКИЙ, СОЮЗОВИЙ ДІЯЧ

Нюарк, 3 серпня. — Григорій Біленький, активний член УНСоюзу та союзовий діяч, який був впродовж ряду років предсідником і секретарем 459-го Відділу, Товариства „Калина" з осідком у Гілсайді, Н. Дж., помер на 71-му році життя. Покійний походив з Козлова, Бережанського повіту, полишив у смутку дружину Лену. Родина, місцеві громадяни і члени УНСоюзу відпровадили тіло покійного союзовця на вічний спочинок в п'ятницю, 4-го серпня, з похоронного заведення Литвина і української кат. церкви св. Івана Хрестителя.

ЗДА ВИСИЛАЮТЬ ДО В'ЄТНАМУ ДАЛЬШИХ 45.000 ВІЙСЬКА

Вашинґтон. — Президент Джансон заповів у своєму зверненні до Конґресу з 3 серпня ц. р., присвяченому в головній мірі збільшенню податків, — що він рішив вислати до В'єтнаму в цьому бюджетовому році „найменше 45.000 війська". Водночас він ствердив, що видатки на В'єтнамську війну перевищать первісний обрахунок на приблизно 4 більйони долярів. Президент пригадав теж свої слова з цьогорічного звернення Про Стан Унії в справі В'єтнаму, коли-то він висловив палке бажання закінчити якнайшвидше В'єтнамську війну, ствердивши водночас, що з уваги на войовничу поставу комуністичного ворога він не може обіцяти, чи ця війна скінчиться в цьому чи в наступному році. Президент підкреслив знову, що комуністи не дійшли ще до того стану, щоб зрозуміти, що їхні втрати у В'єтнамській війні не виправдають можливих користей. Із слів Президента виходить ясно, що політика і стратеґія Уряду у В'єтнамі залишається незмінною.

Американські збройні сили у Південному В'єтнамі нараховують тепер 454.000 вояків, включаючи у цю цифру 55.000 летунів і летунського персоналу і 29.000 моряків. На південно-в'єтнамському суходолі є ще коло 40.000 військовиків, підпорядкованих морському командуванню, не рахуючи з'єднань морської піхоти, а коло 35.000 військовиків, здебільша летунів і летунського персоналу, є в сусідньому Сіямі (Таї). На 30 січня 1968 року загальне число американського війська у В'єтнамі має зрости до 525.000. Головний командант американської армії у В'єтнамі, генерал Вільям Вестморленд, вимагав 70.000 — 100.000 додаткових військовиків. Рішення Президента висати туди 45.00 є компромісом між вимогою генерала Вестморленда і думкою секретаря оборони Роберта МекНамари, що слід вислати туди яких 30.000 вояків. Фахові коментатори підкреслюють,що справа чисельного стану американських збройних сил у В'єтнамі підлягає постійній перевірці і що за кілька місяців виявиться, чи треба вислати туди нові підкріплення. Водночас із збільшенням американських збройних сил у В'єтнамі — південно-в'єтнамська армія і міліція збільшить свої ряди на дальших 65.000, що їх озброїть Америка. Також Південна Корея погоджується вислати дальших кілька тисяч вояків і цивільних, які звільнили б американських вояків, які перейшли першорядний вишкіл і мають бойовий досвід, від служби в південно - в'єтнамському запіллі. Плянується взагалі обсадити більшим числом цивільних осіб всі такі становища, що їх тепер займають у В'єтнамі військовики, потрібні на бойовому фронті.

У церкві св. Гробу в Єрусалимі вкрали дорогоцінний діядем із статуї св. Марії

Єрусалим. — Вночі з середи на четвер 3 серпня ц.р. невідомі злочинці закрались до церкви святого Гробу в колишній йорданській частині Єрусалиму, розбили горішню частину скляної кльоші, в якій стоїть висока на три стопи різьблена дерев'яна статуя, та забрали вибиваний самоцвітами золотий діядем, який у формі авреолу прикрашував голову статуї. Забрано теж плятинові сережки, самоцвіти, як теж шнур орнаментальних золотих сердець. Дерев'яну статую святої Марії дарувала була до церкви святого Гробу португальська королева Марія в 1924 році. Історія тієї церковці, побудованої на місці, де — за переказом — був похоронений Христос, сягає до 325 року, а головна структура церковці в її нинішньому вигляді походить з року 1149. Ця церква належить до найбільших пам'яток християнізму. Опікуються церквою ОО Францісками, але — за традицією — сторожить її мусульманин. Цей сторож спав, коли закралися злодії. Відсутність діядему й інших дорогоцінностей завважили православні духовники, під час нічної церковної відправи й повідомили про це францісканських монахів, які негайно викликали ізраїльську поліцію. Ця справа дуже неприємна для ізраїльського уряду.

На святкуванні роковин комуністичної армії в Китаї не було його лідерів

Гонґ Конґ. — 1 серпня ц.р. святковано в Комуністичному Китаї 40-річчя постання його збройних сил, але на урочистому прийнятті з цього приводу не було найвидатніших постатей однаково з офіційного партійного крила, що стоїть при владі, як теж з партійної опозиції. Ото ж не було „самого" Мао Тсе-тунґа ані його правої руки й міністра військових справ Ліна Піяо, — не було також найпершого їх противника — президента Комуністичного Китаю Лію Шао-чі, генерального секретаря Тенґа Шіяо-пінґа і колишнього головного партійного пропаґандиста Тао Чу — проти яких звертаються постійно найбільші атаки „червоноґвардійців". Зате приявним на тому прийнятті був 81-літній маршал Чу-теґ, проти якого ледви кілька днів тому виступив ідеологічний військовий орган, як одного з лідерів військової опозиції проти режиму. На офіційній листі запрошених маршала Чу-теґа названо, як члена Головної Комісії Політбюра. З-посеред 13-ох командантів військових округ, на які поділений ввесь Комуністичний Китай, приявними були тільки чотири командуючі генерали, — причини неприявности всіх інших не з'ясовано. Невдача проєктованого гучного святкування роковин постання комуністичної китайської армії є — за найпершими коментарями західніх обсерваторів в Пейпінґу й Гонґ Конґу — ілюстрацією тамошніх хаотичних відносин.

Косиґін відмовився прийняти делеґацію з Ґлесборо

Москва. — Совєтські власті повідомили 16-членну групу американців, в тому числі 11 жінок, які прибули до СССР з містечка Ґлесборо в Ню Джерзі, де в червні ц.р. президент Джансон і совєтський прем'єр Косиґін відбули двократну зустріч, — що Косиґін не прийме їх. Не подано ніякої причини. Припускають, що Косиґін перебуває на літніх феріях над Чорним морем, але самозваним місіонарам „миру і приязни" з Совєтами большевики не запропонували поїхати туди. Паломники з Ґлесборо були прикро здивовані і збентежені, коли перевірили, що ніхто із зустрічних москалів узагалі не знає про існування Ґлесборо й тамошні розмови Косиґіна й Джансона. Подорож наївних паломників з Ґлесборо фінансують не менше наївні їхні співмешканці того містечка.

ПРЕДСІДНИК Й. ЛИСОГІР В ДОРОЗІ ДО АМЕРИКИ, ПРОФ. КУБІЙОВИЧ ДО ФРАНЦІЇ

Й. Лисогір з Преосв. Вол. Маланчуком у Парижі

Джерзі Сиші. — У п'ятницю, 4-го серпня, в тому самому часі, як це число „Свободи" друкувалося на пресі, десь високо над Атлантиком відбулася справжня „зустріч на вершинах": гол. предсідник Українського Народного Союзу вертався літаком до Америки, а проф. д-р Володимир Кубійович, головний редактор Енциклопедії Українознавства, в тому самому часі вертався з Америки до Сарселю у Франції. Й. Лисогір з дружиною пані Марією вилетів у поворотній дорозі до Америки з Лондону о год. 3:30 по полудні, що — врахувавши шість годин різниці часу — 9:30 перед полуднем в Ню Йорку. Проф. В. Кубійович відлетів з Ню Йорку о год. 10-ій перед полуднем, отже їхні літаки могли „зустрітись на вершинах" якраз десь у „половині дороги".

Перед своїм поворотом п. Й. Лисогір побував ще в Парижі, де відвідав українські установи та мав зустрічі і розмови з місцевими нашими діячами, зокрема відвідав та мав довшу розмову з Преосв. Володимиром Маланчуком, Єпископом для українців католиків у Франції. Опісля відвідав наш науковий осередок у Сарселі та провів там кілька годин. Бувши в Парижі, п. Лисогір відвідав могилу сл. п. Головного Отамана Симона Петлюри та поклав на ній китицю квітів. Перед від'їздом до Лондону відвідав ще Роттердам та могилу сл. п. полк. Є. Коновальця. У вівторок, 1-го серпня, виїхав до Лондону.

Хліборобсько-Освітній Союз в Бразилії відзначає 45-річчя

Куритиба, Парана. — Орган ХОС-у, тижневик „Хлібороб", з нагоди 45-річного ювілею тієї великої і активної української організації в Бразилії, в передовій в ч. 23 з червня пише: „Чи думали, чи сподівались ті наші люди, які 1922-го року в Дорізоні закладали Український Союз, що заснована ними Організація проживе 45 років з усіма виглядами на дальше існування, що розростеться філіями в багатьох місцевостях з двотисячним членством, обзаведеться величезним майном, своєю пресою, радіопересиланням, навчально-виховавчими і культурно-мистецькими закладами? Пересмник Українського Союзу і Українського Центру — теперешній Хліборобсько - Освітній Союз став відомим та знаним не тільки в Бразилії, а й далеко поза її межами, до українських земель включно...

Святкуванн 45-літнього ювілею Хліборобсько - Освітнього Союзу Збігається з підготовою до скликання Світового Конґресу Вільних Українців, який теж незабаром відбудеться. Українці та їхні нащадки в Бразилії є потужним загоном серед півтора-двохмільйонової української спільноти у вільному світі. Тому наша участь у СКВУ має бути добре помітною і належно забезпеченою".

Той же тижневик повідомив, що ювілейні святкування мали відбуватись на початку липня в Дорізоні, в Куритибі да в кількох інших місцевостях, де є філії ХОС-у. В програмі святкувань: Богослуження, надзвичайні ювілейні збори, концерти, виступ українського драматичного гуртка; було заплябоване також прийняття для урядових осіб; роздача бразилійських нагород - грамот за працю в соціяльній ділянці тощо.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

УКРАЇНСЬКІ ВЕТЕРАНИ В 100-РІЧЧЯ КАНАДИ

Монтреаль. — Українські Канадійські Ветерани вшанували Канаду з нагоди 100-річчя її державности в павільйоні Об'єднаних Націй, на ЕКСПО-67, 1-го липня 1967 р., саме в день народження Конфедерації Канади. Святкування очолювала Крайова Управа Союзу Укр. Канадійських Ветеранів, і в них взяв участь також головний командант Укр. Амер. Ветеранів Євген Саґаш. У святі взяли участь понад 20 етнічних груп із своїми національними прапорами, які відтак на сцені павільйону Об'єднаних Націй мали свої виступи.

По дефіляді ветеранів, увечорі того ж дня, в залі церкви св. Софії відбулась ветеранська зустріч, на яку прибуло багато гостей. Євген Саґаш, гол. ком. Укр. Амер. Ветеранів подякував канадійським ветеранам за запрошення та передав вояцький привіт від своєї організації, побажавши більшої співпраці в майбутньому (НН).

УКРАЇНСЬКІ НАУКОВЦІ НА СЛАВІСТИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

На цьогорічній конференції славістів Канади, що відбулася в середині червня в Оттаві, виголошено дві доповіді на українські теми. Д-р Яр Славутич, професор Альбертського університету, доповідав на тему „Михайло Орест — український поет", а д-р Олег Зуєвський — на тему „Франкові переклади сонетів Шекспіра". Обидві доповіді зроблено англійською мовою. Відбулася коротка дискусія, переважно українською мовою, що треба вважати відрадним фактом на форумі славістів. Проф. Славутич зробив також англомовну доповідь „Українська філологія в Канаді" на іншій слов'янській конференції, влаштованій міжуніверситетським комітетом.

УКРАЇНКА ВЗЯЛА УЧАСТЬ В КОНФЕРЕНЦІЇ ЖУРНАЛІСТОК

Вінніпеґ, Ман. — Член Головної Управи Канадійських Журналісток п-ні Ольга Войценко з Вінніпеґу взяла участь у Міжнародній конференції журналісток в Торонті і в Оттаві, що тривала від 28 червня до 2 липня, під патронуванням ЮНЕСКО, Канадійської Ради Сторіччя і Канадійського Клюбу Журналісток. В Оттаві учасниці, журналістки з усіх континентів, були на прийнятті у міністра закордонних справ П. Мартіна. Ольга Войценкова перебувала з закордонними журналістами в Торонті, Вінніпезі, на Світовій Виставці в Монтреалі та в Оттаві, принагідно знайомлячи закордонних колеґ з досягненнями українців у Канаді.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid ot the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Муринський рух і комуністи

Директор Федерального Бюра Інвестиґацій (ЕфБіАй) Едґар Гувер, переслуханий як перший свідок на Спеціяльній Комісії Конґресу для розсліду громадянських заворушень, ствердив, що немає доказів на те, що останні муринські заколоти були вислідом плянованої змови, а вибухали вони спонтанно, спровоковані якоюсь непередбаченою подією. Значить, припущення, що муринські заворушення в Америці плянують та організують комуністи — не відповідає правді.

Однак, муринський рух за повну рівність у життьовій практиці в Америці та комуністична підривна діяльність мають спільні точки. Ніхто з лідерів трьох головних муринських організацій — Крайової Асоціяції для Розвитку Кольорових Людей, Крайової Міської Ліґи та Конференції Південно - Християнського Проводу — не є комуністом, ані прихильником громлення крамиць, палення домів і стріляння з дахів, бо всі вони здають собі справу з того, що на цьому тратять в першу чергу самі мурини. Але, наприклад, голова одної з названих організацій, нобелівський лавреат миру д-р Мартін Лютер Кінґ, зайняв у в'єтнамській проблемі на 100% становище комуністів, викликавши тим велику радість у Москві. Немає теж найменшого сумніву, що, хоч комуністи не організували останніх великих заворушень в Ню Йорку, Дітройті, Сінсінаті чи Толідо, всюди негайно присднувались вони до „революціонерів".

Найактивніший в отих заворушеннях муринський табір, „Студентський Координаційний Комітет ненасильних дій", який розпочав пропаґувати так звану „Чорну Силу", чи „Чорну Могутність" на базі ненависти до білих і расового сепаратизму, виразно шукає спілки з комуністами. Теперішній голова цієї організації Г. Реп Бравн заявляє: „насильство є конечністю . . . неназидь білого — застріли його на смерть . . . коли Вашингтон не покориться — треба спалити його". Засновник цієї організації і її перший голова Стоклі Кармайкел перебуває тепер у Гавані, де Фідель Кастро представляє його, як речника всіх муринів у ЗДА. Кармайкел заповідає організування чорних партизанських загонів в американських містах на зразок В'єтконґу. Голова недавньої конференції „Чорної Сили" в Нюарку пастор Натан Райт заповів громадянську війну в Америці на 1971-ий рік.

Очевидно, що це бажаний для Москви, Пейпінґу і Гавани спільник у внутрішньому розкладанні Америки. „Чорна Сила" стає природним союзником сили червоної.

Справедливість

Світову пресу, за винятком, очевидно, совєтської, облетіла вістка, що Військовий Суд ЗДА засудив 25-річного сержанта Волтера Ґріффіна на 10 років в'язниці за вбивство північнов'єтнамського полоненого. Не входячи в питання, чи не міг би такий засуд бути легшим, хочемо звернути увагу на самий факт: американське військове судівництво покарало свого вояка, обороняючи і захищаючи права полоненого ворожого вояка.

Совєтська преса замовчала цю подію, і не даремно. Хоч комуністи твердять, що вони готові все робити для „блага людини", дотепер за ту готовість заплатили головами вже мільйони безневинних жертв і з-поміж підкорених Москвою народів, і з-поміж інших народів, вояки і цивільні, навіть жінки й діти. Без суду „судили" й розстрілювали большевики в 1917-21 рр. тих, хто не погоджувався з ними. Без суду засилали сотні тисяч українських селян та інтеліґенції в 1927-29 рр. до північних і сибірських концтаборів — на вірну загибіль. Без суду Москва прирекла яких 6 мільйонів українців на голодову смерть в 1933-34 рр., а за спротив — підпал сільради чи колгоспу — безоглядно вивозили енкаведисти цілі села в невідомому напрямку. А що сталося з 30-40 тисячами совєтських вояків, які здались у полон під час совєтсько-фінської війни і яких Фінляндія була змушена врешті-решт видати Сталінові, щоб не втратити всієї території в пащеці московського червоного змія? Хто і що знає про їхню долю? Лише чутки ходили, що їх вивезли на Сибір, а там і слід за ними пропав . . .

Ще й досі тисячі й тисячі родин в обох Німеччинах, в Італії, в Еспанії очікують, ануж надійде з СССР вістка, що їхній син, який „безслідно пропав", живий, знайшовся десь в Азії чи на Сибіру. Але ті вояки різних армій, насильно змобілізовані Гітлером і послані на війну, на Схід, ніяк в СССР не знаходяться . . . Сотні тисяч воєннополонених згинули з рук московсько - большевицького „правосуддя". Ще й нині, коли минуло вже понад 20 років після закінчення війни, оте „правосуддя" виловлює і розстрілює колишніх упівців.

Ось чому совєтська преса промовчує вістки з-за кордону, в яких дійсно йдеться про справедливість.

Мих. Килимник

УКРАЇНСЬКА ЖІНОЧА КОНФЕРЕНЦІЯ ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

Куритиба — Ця конференція відбулася у великій залі Репрезентаційного Дому Хліборобсько - Освітнього Союзу в Куритибі, Бразилія, в днях 24-25 червня ц. р. Вже самий факт її скликання дуже багато говорить, а насамперед конкретно засвідчує існування на цьому континенті української громади, яка не розтанула в довкіллі, не завмерла, а є чинною, діяльною.

Щоправда, всилу різних об'єктивних та технічних причин, головно через матеріяльну скруту в Південній Америці та неоформлення в урядових установах громадянства тієї чи іншої країни, не всі очікувані делеґатки приїхали, але вони своєчасно надіслали до Куритиби листи з проханням вважати їх за учасниць конференції, і заздалегідь висловили свою солідарність з її рішеннями.

Офіційна її назва була: Конференція Складових Частин Світової Федерації Українських Жіночих Організацій — СФУЖО.

Від Централі СФУЖО до Куритиби приїхала фінансова референтка, вона ж голова Організації Українських Католицьких Жінок Канади і взагалі заслужена, довголітня діячка українського жіночого руху, пані Ірина Павликовська. Делеґаткою від українських жінок Арґентини була інж. Ольга Бандура. Делеґатки Венесуелі зголосились листовно. Численно представилась Бразилія — 46-ма делеґатками від різних організацій На залі ми бачили щонайменше 120 осіб, у тому числі не тільки жінок, а й чоловіків.

Конференцію відкрила містоголова СФУЖО на Південну Америку, проф. Ольга Горачук, уродженка Бразилії, постійна мешканка Куритиби. Її під кожним оглядом блискуча промова виголошена була доброю українською мовою. Пані О. Горачук продемонструвала глибокий вгляд у різні українські справи, розуміння їх і щире уболівання ними.

Перед тим авторові цих рядків довелося читати виступи провідних діячів УНРади на VI-ій Сесії. В кожному з тих виступів з тривогою стверджувалось потребу відмолодити склад УНРади і в той же час висловлювалось сумнів, чи вдасться це зробити без припливу нової еміґрації з рідних земель, мовляв, народжені поза Україною наші люди не спроможуться належно повести Український Державний Центр та парлямент в екзилі. Одним словом, виринало гамлетівське питання: „бути чи не бути?". Винесені мною враження з виступів та доповідей на Українській Жіночій Конференції Південної Америки роджених і вихованих поза Україною пань Ольги Горачук, Євгенії Б. Мазепи, Оксани Борушенко і ін. говорять про те, що не бракує у нас людей, які зможуть далі вести вперед українську справу в цілому її обсязі.

За президіяльним столом конференції ми бачили Кир Йосифа Мартинця — Екзарха для українців - католиків Бразилії, всч. о. Миколу Щербака — настоятеля української православної церкви в Куритибі, пані Ірину Павликовську, інж. Ольгу Бандуру, письменницю Ольгу Мак, генерала Андрія Долуда й інших. Наспіло 32 писемних привіти, в тому числі від українського жіноцтва з Европи. Особисто вітали конференцію Кир Йосиф, всч. о. Микола Щербак, почесний голова ХОС'у п. Степан Кобилянський, діючий голова ХОС'у п. Степан Плахтин та ін.

На конференції багато уваги приділяли загальному станові в Україні, зокрема становищу української жінки „під московським караулом". Тому вже в другій точці прийнятих резолюцій говориться: „Конференція повністю солідаризується з ідейними основами праці СФУЖО і висловлює глибоке признання за пророблену нею величезної ваги працю в напрямі об'єднання українських жінок у вільному світі та скерування їхніх зусиль і праці в спільне русло для добра України".

Ляйтмотивом конференції було: чим краще зорганізується українське жіноцтво, чим більших осягів здобудуть наші політичні й громадські організації, тим більше можна буде зробити в користь української визвольної справи.

Пані Ірина Павликовська виголосила змістовну доповідь на тему „Ідейні основи і праця СФУЖО". „Основи виховання і фактори того виховання" — назва доповіді делеґатки з Арґентини інж. Ольги Бандури. Уродженка Бразилії, пані Євгенія Мазепа, відчитала доповідь на тему „Допомога матері в збереженні українських традицій і культури". Обидві ці доповіді учасники конференції високо оцінили, і пані Ірина Павликовська запропонувала видати їх друком. Були ще доповіді пань Ірини Павликовської, д-ра Ірини Рибки, проф. Оксани Борушенко на теми — „Основи організації", „Суспільна опіка" та „Українська еміґрація в Бразилії". Всі вони були докладно й речево обговорені.

Чимало говорилося на конференції про наступний Світовий Конґрес Вільних Українців. Пані Павликовська провела з цього питання спеціяльну зустріч з українським громадянством Куритиби.

Конференція переобрала на наступні три роки проф. Ольгу Горачук містоголовою СФУЖО на Південну Америку. З цього приводу прийнято таку резолюцію: „Містоголова СФУЖО має обов'язок опікуватися всіма жіночими організаціями на терені Південної Америки і давати їм моральну допомогу". Ця резолюція особливо стосується Параґваю, де є чимала українська колонія, але звідки ніхто не приїхав на конференцію і ніхто не подав жадного голосу. Треба сподіватись, що містоголова СФУЖО на Південну Америку спеціяльно візьме під увагу наших людей в тій країні.

Конференція висловилась за розгорнення суспільно-харитативної праці серед нашого громадянства в Південній Америці, де матеріяльне забезпечення українців, як і переважної більшости населення, стоїть на дуже низькому рівні. Окремі постанови присвячено вихованню молоді й доросту, вивченню української мови, збереженню національних традицій.

Конференція також схвалила всіляко підтримати справу скликання Світового Конґресу Вільних Українців, зокрема його Жіночої Сесії.

Після конференції пані Ірина Павликовська і Ольга Бандура в супроводі пані Ольги Горачук та інших пань з Куритиби відбули поїздку по українських оселях Бразилії.

ЯК ТАМ ВІДПОЧИВАЮТЬ?..

Звичайно, туристам із-за кордону показують в Україні, за наперед визначеним маршрутом, навіть серед Києва „потьомкінські села". Та коли взяти саму ж київську пресу — лаштунки тих вистав починають падати, і ми, самі не конче відвідуючи сучасну Україну, можемо мати досить докладне уявлення про „здобутки жовтня".

Візьмім, для прикладу, Харків. Населення в ньому вже перевищує один мільйон. Здавалося б, у такому великому місті транспорт має працювати, як годинник, бо інакше не допоможуть і три „вихідних" дні. Приєднаймося в уяві до кореспондента „Радянської України" (з 15 липня):

„Ми побували на автостанції ч. 3, що розмістилася на Кінному ринку м. Харкова. В будні станція обслуговує 5000 осіб, а в суботу та неділю — понад 8 тисяч. В основному це робітники заводів ім. Малишева, Серп і молот", ХЕМЗ, кондиціонерів та інших. Ось і зараз в суботній день вони довжелезною чергою штурмом беруть віконця каси, щоб потрапити у Старий Салтів, на Печенізьке море або у Васищеве до річки Уди. У працівників станції гаряча пора: раз-у-раз до кімнати вриваються то розгнівані, то обурені, то запобігливо благаючі пасажири. Ні-ні, не відпочиваючі: ті мужньо вистоюють по кілька годин у черзі. До кімнати вриваються пасажири, кому не можна не їхати. Ось група студентів молочного технікуму. Вони їдуть будувати школу в Білому Колодязі. Але будувати їм сьогодні вже явно не доведеться... Кожні п'ять хвилин відправляється зі станції автобус, але натовп біля кас не зменшується, навпаки — підходять все нові пасажири".

Не краще і в іншому районі Харкова:

„У Старому Салтові по той бік Печенізького моря є прекрасний пляж, який так полюбився харків'янам Але спробуйте дістатись до нього! Вас довезуть тільки до греблі, а там, будь ласка, півтора кілометра пішки під палючим сонцем, по піску, бо на греблі чомусь не передбачено тротуару".

Інформує кореспондент „Радянської України" і дещо про ціни (зважмо, що пересічна платня робітника й службовця хитається між 60 і 80 рублями місячно:

„За дорогу з Харкова до Салтова, тобто за 45 кілометрів, пасажир платить 60 копійок, а півтора кілометра через греблю йому обходиться в 10 копійок, З якої причини така „ресторанна" націнка, товариші з тресту? З яких міркувань ви скалькулювали її отак, всупереч усім законам логіки та інтересам відпочиваючих?"

У зв'язку з наближенням 50-річчя большевицької контрреволюції, совєтська преса утримується від публікацій критично - неґативного забарвлення, Однак, навіть у такий „святковий" час вона змушена бодай урізану правду інколи публікувати. Ось цілком свіжий приклад, що стосується готелів, але не тих, куди водять закордонних туристів. „Радянська Україна" з 30 липня наводить багато прикладів у статті „Гостинність з тріщинкою", а, ми візьмемо звідти лише один уступ:

„... чимало сюрпризів чекають на гостей в цьому готелі. То цілий стос пашпортів побачиш (взяли як заставу за зіпсований інвентар), то скляні двері, які ведуть з готелю до буфету і ресторану, на ланцюг з висячим замком закривають. Так і здається, що десь тут, поблизу, витає дух унтера Пришибеєва. Пролізе такий „унтер" у готель і починає впроваджувати в побут своє улюблене „не пущать". І закриваються сходи, над якими ламали голови цілі колективи проєктантів, щоб полегшити життя мешканцям, і починає він стежити за „моральним обличчям" своїх гостей, встановлювати образливі для гідности людини порядки, В запорізькому „Дніпрі" пришибеєви заховали під замок усі телевізори, мовляв, „багато розумних дуже, крутять, ще зламати можуть". В Одесі — у них не допросишся чаю, у Харкові — відповіді на запитання, як і куди проїхати: мовляв, „тут не адресний стіл".

Такі вони, совєтські гаразди, досягнення та „увага до людини".

В. Р.

Й. ЯКИМІВ - МЕТАН В ЕДМОНТОНІ

Йосип Якимів-Метан, найстарший український письменник (84 роки) у Канаді, куди нещодавно приїхав із Далекого Сходу, відвідав Едмонтон. Письменник у повному здоров'ї та добрій силі. Місцевий літературно-мистецький клюб улаштував зустріч із письменником, котрий прочитав уривок із нової п'єси „Завірюха", та поділився своїми споминами про Зелений Клин, де він прожив багато років. Захоплений діяльністю української громади в Едмонтоні, Й. Якимів - Метан повернувся до Ванкуверу, де він працює також як режисер і актор на українській сцені.

ПРО НЕДАВНОМИНУЛЕ

Кожний, хто цікавиться подіями, пов'язаними з відновленням нашої державности з-перед п'ятдесяти років, хто хоче пізнати їх в історичному насвітленні, повинен прочитати працю професора Українського Вільного Університету д-ра Матвія Стахова „Західня Україна. Нарис історії державного будівництва та збройної і дипломатичної оборони в роках 1918-1923".

У шістьох томах цієї праці автор представляє життя українців у колишній австро - угорській монархії, боротьбу за здобуття незалежности і вислід цієї боротьби: відновлення української державности на західньо-українських землях в 1918 році. Читач дізнається, який був лад у відновленій державі, як розвивалося суспільне, політичне та господарське життя, як і чому вибухла українсько - польська війна, як творилася Українська Галицька Армія та як билася вона на фронтах, а також про „працю" своїх і чужих „воріженьків", які старалися не допустити до закріплення влади у відновленій державі.

Автор подає відписи документів про перемир'я на фронті, встановлене з ініціятиви західніх альянтських держав, яке поляки використовували не для замирення, а для скріплення своїх сил.

Дуже цікаві звідомлення з перебігу мирової конференції в Парижі, з яких ясно пробивається прихильне ставлення делеґатів західніх держав до Польщі і їх ворожість до України. Західні дипломати не визнавалися у питаннях Східньої Европи і приймали за добре все, що їм подавала польська сторона, зокрема знані з своєї „правдомовности" Іґнац Падеревський і Роман Дмовський, які були польськими делеґатами на мировій конференції.

Поляки грали ролю великих оборонців західніх держав проти большевиків та німців і тим старалися виграти Польщу „од можа до можа". Та це не перешкоджало їхньому „вождеві", Юзефові Пілсудському, провадити таємні переговори з Леніним, обіцяючи допомогу большевикам, які, воюючи на кількох фронтах, були вже вичерпані.

Звідомлення з паризької мирової конференції дають нам яскраву картину, як могутні західні політики розв'язували складні політичні питання, в яких вони не визнавалися. Прикладом може бути хоча б такий вислів державного секретаря ЗДА Лансінґа (том 6, ст. 16): „Населення (Галичини) на 60% неграмотне, тому воно нездатне управляти собою... Їхня прихильність звернена радше вбік поляків". Або вислів представника Великобританії, Балфура: „Більшість русинів є відстала, неграмотна і в теперішньому часі нездатна стояти сама".

Варто також відмітити, що західні дипломати називали мешканців західньо - українських земель „русинами", бо поляки переконали їх, що „русини" не є тотожні з мешканцями інших земель України.

Таких і подібних „пікантних" висловів представників переможних держав Антанти знайде читач немало. Тодішні дипломати наварили доброї каші, а теперішні їхні колеґи мусять її їсти. Чи смакує їм вона, можна сумніватися.

О. З.

З НАШИХ БУДНІВ

„ЛЕҐІОНЕРИ"

Виглядає так, що моя дорога землячка з рідного табору, пані Віра, мала нову „проблему" або свіжий клопіт на здорову голову. З листа, недавно від неї отриманого, сповненого тривожних думок і невеселих передбачень, виходить ясно й недвозначно, що в її власному домі трохи не вибухла громадянська війна!

Зарисовувався драматичний конфлікт між двома поколіннями: дідом і внуками. Дід, колись бойовий старшина Дійової Армії УНР, як також член Т-ва Сприяння Українській Народній Республіці, розуміється, цілковито схвалював політику „двох Микол" або Державного Центру в арабсько-ізраїльському зударі. Правда, трохи дивується дід, що нашому Державному Центрові так довго приходиться ждати на відповідь чи там подяку ізраїльського уряду за ту моральну підтримку, яку дав йому наш екзильний уряд у годину важкої проби. . .

Інше діло з унуками, двома невгомонними, в'юнкими, мов веретена, і засмаленими на сонці пластунами-новаками. . . На сором дідові - старому петлюрівцеві та на велику журбу матері, чайці-небозі, саме в навечер'я вибуху арабсько-ізраїльської війни, її сини-соколи плянували затягнутися до Арабського Леґіону! У кімнаті старшенького, Данилка, відкрили бюро генерального штабу: студіювали мапи Середнього Сходу, накреслювали маршрут і воєнну стратеґію, вже навіть потихеньку, в секреті перед мамою, готовили в дорогу свої пластунські наплечники! Алеж дід, досвідчений та загартований у боях військовик, пішов на розвідку і викрив секретну змову.

„Хай Бог дасть здоров'я і довгий вік цьому генералові з шматкою на оці, — писала дорога землячка, — що зробив арабам „бліцкриґ" і так швидко закінчив війну, що мої орли-соколи не мали часу включитися в цю міжнародну авантюру!"

Проте, не одна лиш землячка з рідного табору, пані Віра, мала проблему з молодим поколінням під час арабсько-ізраїльської „авантюри". . . Ось у вакаційному числі паризької „Культури" польський письменник Т. Новаковський, описуючи свої враження з подорожі по Греції весною ц. р., наводить один цікавий епізод. На острові Еґіна письменник зустрівся з учнями німецької клясичної гімназії імени св. Апостолів із Кельну. Між гімназистами, був навіть внук покійного канцлера Аденауера, такий самий високий і патикуватий, як і його дід, який, до речі, вчився колись в тій самій гімназії.

Якраз тоді назріває конфлікт на Середньому Сході, і польському письменникові цікаво було знати, що думають про цей конфлікт учні німецької гімназії. „Слухаю, і не вірю власним вухам, — пише Т. Новаковський. — Більшість учнів хочуть записатися до добровольчого леґіону і битися по стороні Ізраїлю!"

Дякуючи „генералові з шматкою на оці" — синові еміґрантів з України, внук канцлера Аденауера не мусів битися за жидівську державу в рядах Німецького Леґіону, так само, як сини-соколи моєї дорогої землячки, пані Віри, не мали часу затягнутись до Арабського...

Ікер

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

(26)

Було нас вісімнадцять. Чимало не прибуло. Дехто прислав записки із вибаченням. Я вів наради, але командував полк. Ш. Говорили цілий день і пів ночі. Сотник Булава інформував про події на Поліссі та про отамана Бульбу. Цікаві історії. Той Бульба таки почав „повним ходом" революцію. Взагалі, про що оповідав Булава — було „повним ходом". Подробиці оповім, як приїду. Довідайтесь все, що можна, про УПА на Поліссі від Білого. Вони там в області мусять більше знати.

Наші остаточні рішення, які, думаємо, приймуть також інші, що не прибули на нараду, такі: 1. Думаємо, що таки до партизанської боротьби дійде, хібащо німаки раптом змінять політику, а цього не видно. Думаємо, що готуватись треба. 2. Усі без вийнятку стоять на базі позапартійної армії, і вітають наше рішення будувати бойову мережу поза рямками організації. Лише в такому випадкові обіцяють допомогу. 3. Чотирнадцять із присутніх висловили згоду дати допомогу вже тепер у вишколі хлопців по селах. До речі — шестеро вже тепер це роблять. Четверо відхилились, але обіцяли себе включити, як уже справа піде „повним ходом". До них належить сотник Булава. Він, власне, сказав, що на цю тему мусить висловитись отаман Бульба. 4. Усі закликають до негайних контактів і переговорів усіх бойових груп. 5. Висловлено побажання увійти в контакт із Бульбою. 6. Висловлено побажання, а то й жадання, щоб організація виявила своє позитивне ставлення до справи УНРеспубліки і її кадрів. Багато старшин на цьому пункті стоять міцно.

Треба вам знати, що троє з них уже допомагають Крукові в його вишколі. Я їх вилаяв. А вони сміються: „Ви там, а ми тут — і якось зведемо докупи наших молодих із гарячими головами".

Ми встановили між собою кличку, а також кличку для хлопців, щоб могли з усіма в'язатись. Список і клички передам у місті. Відтепер ми вирішили зустрічатись кожного місяця. Наступна зустріч у Крем'янці. Лисий".

Шкляр знає, що прийшла записка від Лисого, і хоче, щоб Блакитний її показав. Той обіцяє цю справу зреферувати на нарадах.

∴

19 серпня 1942.

Білий тут. Хоче звіту. Блакитний зарядив ширшу бойову нараду за три дні. Він же не знав, коли Білий прибуде, і хлопців не замовив.

Сьогодня була організаційна нарада з участю Білого, Блакитного і Лисого.

Білий натискає на посиленні військової роботи і жадає від організаційної сітки допомоги. Троян і Шкляр пручаються: вони мають і так доволі навантаження від своєї „влади". Троян каже, що як так далі піде, то він сам перепишеться в бойову сітку.

Обговорено справу старшинської наради у Вишневці. Лисий її реферував у дусі свого листа до Блакитного. Засипано питаннями Білого про Бульбу. А Білий знає дуже мало. Увесь час крутився по Дубенщині, Володимирщині і Горохівщині і має мало відомостей. Жаліється, що область видає дуже мало інформаційного матеріялу. Обіцяє бути в штабі інспекторату за тиждень-два і тоді, каже, натисне, щоб дали більше відомостей в терен.

На другий день приїде сюди Вітька. Він, здається, був на Поліссі, їздив десь „до начальства". Може він знає більше.

На нараді — новина. Білий довго говорить про те, щоб бойові дії були зосереджені в одних руках.

— Друзі, за рішенням військового керівництва інспекторату друг Блакитний призначається військовим керівником Крем'янецького повіту. Бойова референтура, як така, ліквідується. Друг Лисий перебере ветеранську сітку і там лише працюватиме. Військовий командант підпорядковується виключно військовому керівництву, а з організацією лише співпрацює. Сподіваюсь, що ви йому допоможете . . .

— Таке призначення я пропонував зробити давніше, — сказав Лисий. — Я вже підстаркуватий. Маєте молодого команданта. Я ж із усім старшинством цілою душею допоможу.

Нарада протягнулась у справі співпраці між військовою і організаційною сітками. Шкляр питав — чи не означає це військової диктатури. Білий, сміючись, відповів, що так, але лише у військових справах . . .

∴

22 серпня 1942.

Прибуло п'ять районових бойових командантів, яких Блакитний зразу ж перехристив на „військових". Усі вони звітували. Їх розпихала гордість за свої повіти. Після звіту — підсумки.

Боффало, Н. Й.

„ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ"

Згідно з проклямацією посадника міста Франка Седіти цьогорічний „Тиждень Поневолених Націй" відмічено в нас від 16 до 23 липня. Усіми справами керував громадський комітет, очолений українцем д-ром Нестором Процком. Членами комітету були представники окремих етнічних груп і деяких американських організацій. З українців до комітету належали: д-р. Михайло Сайкевич (від УККА) і п. Михайло Лисак (від укр. відділу ПАБНА). Був також і почесний комітет, складений із видатних постатей американського церковного й політичного світу.

В неділю 16-го липня, о год. 2-ій по пол. в залі нарад Міської Ради відбулось офіційне відкриття в присутності численно зібраного громадянства. Імпрезу відкрив голова комітету д-р Н. Процик, а проводив нею д-р Едвард О'Коннор. Посадник міста Боффало Франк Седіта відчитав проклямацію про „Тиждень Поневолених Націй". Він заявив, що перший із посадників американських міст видвигнув пропозицію створення постійних комітетів „Поневолених Націй" при міських управах. Другою важливою справою, яку заторкнув посадник Седіта — це справа совєтських консулятів, а зглядно збільшення їх числа на терені ЗДА. Посадник Седіта заявився проти цього. Коли б стояло питання про відкриття такого консуляту в Боффало, то він (посадник) категорично запротестував би проти цього. Створення консуляту — на його думку — було б прямо глумом над мешканцями його міста,які походять з країн, поневолених комуністичною Росією.

Цього самого дня виступав ще з промовою міський суддя Вілліям Г. Гефтон. З нагоди відкриття уставлено національні прапори поневолених народів перед будинком міської управи. Всю цю імпрезу започатковано і закінчено молитвою, проведеною американськими священиками.

В середу 19-го липня і в четвер 20-го були обіди з нагоди „Т.П.Н." Обід першого дня був спонсорований „Ківаніс Клюбом" і відбувся в приміщенні „Боффалівського Атлетичного Клюбу".

В часі цього обіду промовляв суддя Найвищого Суду стейту Ню Йорк Вілліям Б. Ловлес. Другий обід (в четвер) відбувся в готелі Статлер-Гілтон і був спонзорований „Ротарі Клюбом". Головним промовцем в часі цього обіду був секретар стейту Ню Йорк Джан П. Льомензо. На одному й другому обіді була присутня досить поважна кількість українців.

Добрими були виступи д-ра Процика і д-ра О'Коннора по радіо в середу 19-го липня. Радіостація WGR дала змогу протягом цілого вечора (від год 9-ої до 12-ої) інформувати слухачів про справи поневолених народів і давати відповіді на запитання ставлені телефонічно. Д-р Процик зосереджувався переважно на українських справах, бо здебільшого торкалися України і запитання радіослухачів.

Закінчився „Т.П.Н." фестивалем 23-го липня, о год. 7:30 веч. Фестиваль відбувся в парку Делавар біля будинку „Арт Галері". Слід відмітити, що в цьому році мало етнічних груп взяло участь у фестивалі. Виступали тільки болгари, хорвати, поляки й українці. Фестиваль відкрив голова комітету д-р Процик, а проводила ним в заступстві свого батька д-ра Гределя його дочка. Головним промовцем в часі фестивалю був голова Міської Ради Чеслав Горский. Промовець висловив надію, що вже недалекий час, коли сонце свободи знову зійде над країнами поневолених тепер народів.

В Боффало прийнявся звичай в часі „Т.П.Н." вибирати королеву Поневолених Народів. Окремі етнічні групи видвигають своїх кандидаток, а спеціяльне жюрі, призначене комітетом „Т.П.Н.", рішає, хто має стати королевою. Проголошення рішення жюрі відбувається під час фестивалю. В цьому році королевою вибрано українку Ренату Волинець, дочку покійного м-гра Степана і Надії Волинців. Рената Волинець є студенткою 3-го року археології при Боффалівському університеті. Бере активну участь в українському громадському житті, а передусім в студентському і в Пласті. Вона є скарбником Українського Студентського Клюбу при Боффалівському університеті і писарем Пластової Станиці в Боффало. Перебравши корону від попередньої королеви-мадярки, Рената Волинець подякувала за вибір і заявила, що вона репрезентує не тільки народ, з якого походить, але всі інші поневолені народи.

В мистецькій частині фестивалю від українців брали участь: Сумівський дівочий квартет „Горлиці", який під керівництвом п-і Марії Лисак виконав три укр. пісні, Сумівський танцювальний гурток під кер. п. Юрія Гудим'яка, який виконав два укр. народні танці, і п-а Марія Швець, член Укр. Студ. Клюбу, яка віддеклямувала вірш американського поета Роберта Фроста "Mending Wall".

Л. М.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Бостон, Масс.

ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

(ОЩ) „Для інтересів і національної безпеки ЗДА є важливим підтримувати бажання поневолених народів на свободу і незалежність, передовсім, коли такі бажання являються сильними чинниками проти війни та запорукою на довгий і тривалий мир", заявив губернатор Джон А. Волпі в проклямації з нагоди Тижня Поневолених Націй в Массачусетсі. Подібну проклямацію видав також Джон Ф. Колінс, мейор Бостону.

Цьогорічне відзначення Т-ПН в Бостоні пройшло під знаком посиленої інформації про поневолені народи. Преса і радіо отримали пресові повідомлення, разом з копіями проклямацій. Важніші щоденники, як „Бостон Геральд", „Бостон Рекорд-Амерікен" „Стендарт Таймс (Ню Бедфорд", „Геральд Нюз" (Фол Рівер, „Менчестер Юніон Лідер" (Менчестер, Н. Г.) помістили інформації про ТПН і поневолені нації.

„Бостон Геральд" з 19 липня помістив листа, в якому з'ясовано рекомендації для політично-ефективнішого підходу до поневолених націй: створення комітету для поневолених націй в Конгресі та домагання, щоб ОН розглянули московський імперіялізм в Україні, Вірменії, балтійських і інших поневолених країнах.

На окрему увагу заслуговує стаття Теда Люїса в „Бостон Геральд" з 7-го липня, в якій автор, покликаючися на інтерв'ю з професором Левом Добрянським, з'ясував труднощі та апатію уряду до боротьби поневолених народів.

Підготовкою відзначення зайнявся Комітет Поневолених Націй Нової Англії, до якого входять українці через місцевий Відділ УККА, вірмени, литовці, латиші і мадяри. Комітет очолює д-р Джеймс Г. Ташчіян, вірменин, а екзекутивним секретарем є Орест Щудлюк від Відділу УККА. В делеґації до губернатора і мейора від українців були: В. Тутка, голова Від. УККА, О. Щудлюк і д-р І. С. Дідюк.

З початком липня Комітет Поневолених Націй Нової Англії вислав листи до 25 конґресменів з всіх стейтів Нової Англії з проханням поробити заходи в Комісії Правил Палати для приспішення створення комітету для поневолених націй в Конґресі. До цього часу 14 конґресменів, як МкКормик, Філбін, Бурк, Клівеланд, О'Ніл, Ст. Ондж, Конте і інші відповіли, що пороблять відповідні заходи.

Міннеаполіс, Мінн.

ВИСТАВКА ДВОХ МИСТЦІВ

В першій половині вересня ц. р. відкриють в Міннеаполісі, в залі школи при церкві св. Константина виставку картин і рисунків двох українських мистців: Лева Ґеца, емеритованого професора Краківської Академії Мистецтв, і Миколи Анастазієвського, учителя рисунків і малярства в гімназіях і семінаріях Польщі, та учителя рисунків в українських гімназіях в Холмі і Криниці. Оба мистці — товариші з Краківської Академії Мистецтв віднайшли себе по воєнних хуртовинах і від пару років є в сталому з собою контакті.

ЛЕВ ҐЕЦ уродився у Львові 1896 р. Мистецькі студії в Кракові. Відтак професор рисунків в Сяноці, де заснував Музей Лемківщина. Від 1950 до 1962-го року вчить в Краківській Академії Мистецтв, де рік-річно виставляв свої праці. Виставки його були в Римі, Відні, Берліні, Празі, Варшаві, Кракові, Львові, Києві, Ню Йорку і Міннеаполісі. Для міста Кракова, де живе стало, виконав 450 рисунків старого міста. З виставок здобув 850 рецензій в одинадцятьох мовах. Чотири енциклопедії нотує його назвисько, а 9 музеїв переховують його праці. Всіх праць виконав до 4 тисяч. Організація польських артистів признає Ґецові медалю заслужених, а в 1965 році медалю 50-річчя мистецької праці. У світовій війні — Січовий Стрілець. Був 10 разів в'язнений, а 14 разів в лікарні. Працює й далі.

МИКОЛА АНАСТАЗІЄВСЬКИЙ народився в Скалі над Збручем. Студії: середні в Снятині, вищі на стипендії митрополита Шептицького і д-ра Говиковича в Кракові і Варшаві. Виставки: Київ, Краків, Львів, Бродніца, Мюнхен, Ст. Пол, Міннеаполіс. В часі воєнних дій багато праць пропало. По переїзді з українською армією Збруча мешкав в Кам'янці Подільському, де працював в Міністертві Освіти під доглядом арт.-маляра П. Холодного (старшого), тодішнього міністра освіти. Повернувши до Галичини, дістав пост вчителя рисунків в гімназії на Помор'ю, звідки висилав праці на виставку у Львів. Тодішній управитель Музею ім. гр. Андрея Шептицького у Львові д-р Свєнціцькей закупив кілька картин. В часі другої світової війни вивезений на роботу до Нюрнберґу, працював з жінкою і сином у фабриці зброї, а по приході американців видав перші святочні картки для еміґрації. З Нюрнберґу переходить до табору в Берхтесґаден „Орлик", де в студії проф. С. Литвиненка учив рисунку молодих тоді мистців: Коваля, Гуцалюка, Рожка і ін. З табору „Орлик" при допомозі проф. Олександра Грановського переїхав до Ст. Пол, де зайняв опорожнене мистцем Яковом Гніздовським місце в рекламовій фірмі "Brown & Bigelow". Там працював 15 років, аж до емеритури.

Картини цих двох мистців будуть виставлені в Міннеаполісі в днях 9 і 10-го вересня ц.р. Українське громадянство зможе побачити праці мистців з-перед 50 років, праці з еміґрації та праці найновіші, прегарні в рисунку композиції Л. Ґеца і М. Анастазієвського.

С. А.

У НЮ ЙОРКУ ВІДЗНАЧИЛИ РІЧНИЦЮ 30-го ЧЕРВНЯ 1941 РОКУ

Ню Йорк. — з ініціятиви Організацій Визвольного Фронту, у п'ятницю 30 червня, в Домі ООЧСУ, відбулось відзначення Річниці Акту з 30-го червня 1941 р., коли у Львові було проголошено Тимчасовим Управлінням відновлення Української Державности. Свято відкрив голова Відділу ООЧСУ Д. Твардовський, нагадавши про благословення того Акту з боку митрополита Андрея Шептицького від УКЦеркви та Митрополита Полікарпа від УПЦеркви, всупереч волі німецького окупанта. З спогадами про працю Осередку Української Пропаґандин в той час у Львові виступив ред. Данило Чайковський, який потім був впродовж 4 років у гітлерівському кацеті. Дншi учасники перших Похідних Груп розповідали про похід у 1941 р. тих груп із Кракова та ін. міст на Західню, і потім на Східню Україну. Присутніх кругло 100 осіб. Свято закінчено співом „Не пора".

МАРІЯ ЛИСОГІР СПІВАЄ В МЮНХЕНІ

Чи думала-гадала ОУЖ у Німеччині, що їхня скромна „жіноча" імпреза в честь патронки Княгині Ольги 24-го липня ц. р. — переміниться в один із найкращих вечорів, який пам'ятають мюнхенці? Напевно ні, бо була б розіслала запрошення теж і чоловікам. Та коли рознеслась вістка (а Мюнхен дуже „акустичний"!), що прибули з Америки панство Лисогори, — то в рух пішли телефони й інші засоби комунікації й на вечір у „Домі зустрічів" поспішило більше чоловіків як жінок! зокрема ж „ін ґреміо" прибув увесь „Дім Української Науки", який у вакаційні місяці буває завжди переповнений, — і ніде правди діти, саме чоловіками.

Програма вечора теж мусіла змінитися. Замість, як це стояло в запрошеннях, „мюнхенки" вітатимуть двох „парижанок", що випадково опинилися в баварській столиці, — усі вони разом засіли серед „сірої" маси слухачів, щоб послухати несподіваного, наче з неба впалого, концерту.

Урядуюча голова ОУЖ пані Орися Яримович з милою безпосередністю й великою долею гумору привітала гостей з різних сторін світу — Америки, Канади, Франції й навіть Франкфурту, — та побажала всім Ольгам „многая літа", що, розуміється, підхопила вся заля. Вона теж дотепно пояснила зміну програми із за прибуття пані Марії Лисогір, що появилася в срібнобілій сукні в товаристві чоловіка — головного предсідника УНСоюзу, який до речі, при ближчому знайомстві, виявляється багато симпатичніший від своїх подобизн у „Свободі".

Проф. Осип Бобикевич уже засів до фортепіяну, й усі затихли, щоб познайомитися з мистецьким профілем співачки, який змалювала пані доцент Олександра Бойко. Пані Лисогір народилася в стейті Пенсильвенія, а її батьки походять з Лемківщини. Вона посідає завершену музичну освіту, виступала в таких операх як Розенкавалір,Травіята, Кармен, Фіґаро та багато інших, а навіть у світових прем'єрах деяких сучасних опер, належить до нюйорського т-ва оперних співаків. Паралельно з цим наша співачка співала чолові партії українських опер, як Катерина, Майська ніч, Відьма, тощо, та є визначною діячкою СУ-Америки та інших українських т-в.

На програму свого виступу в Мюнхені пані Лисогір вибрала декілька пісень, дуже добре достосованих до малої залі, літньої спеки та камерної обстановки. Ми почули „Розвійтеся з вітром" (Франко-Степовий), „Садок вишневий" (Т. Шевченко - Лисенко), „Останні квітки" та „Як я умру" (Л. Українка-Бобикевич), „Жита" (Олесь-Гнатишин) і на домагання публіки ще одну-єдину „На городі коло броду". І зразу ж від перших тонів, вибаглива европейська публіка зрозуміла, що має перед собою культурну співачку, яка знає свої можливости й вальори, веде себе гарно й безпретенсійно й уміє орудувати своїм гарним, м'яким голосом. Сила й мелодійність її співу зростали ступнево, дві пісні до муз. проф. Бобикевича відспівала вона з особливим відчуттям і теплом та бравурно закінчила „Житами". На жаль, ізза гарячі, співачка відмовилася співати більше, тож вдячні організаторки обдарували її китицею квітів (кілька Ольг також!) та запросили до спільної знимки, що предсідник Лисогір виконав із подивугідною швидкістю. Ще довго присутні гуторили з закордонними гостями, а жінки, що колом оточили героїню вечора, були раді з удачної імпрези.

Софія Наумович

У ПОКЛОНІ ТИМ, ЩО БУДУВАЛИ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ ТА ЗА НЕЇ ЖИТТЯ СВОЄ ВІДДАЛИ

Головний предсідник УНСоюзу Иосип Лисогір, побуваючи в Парижі, відвідав могилу вбитого підступно большевицьким агентом Голови Директорії Української Народної Республіки та Головного Отамана Військ УНР сл. п. Симона Петлюри і поклав на ній китицю квітів.

У Роттердамі п. Й. Лисогір віддав пошану світлій пам'яті підступно вбитого большевицьким аґентом команданта Корпусу Січових Стрільців та творця і провідника революційного українського націоналістичного руху, сл. п. полковника Євгена Коновальця.

Критикують закордонні фільми, показані в Києві

Після міжнародного кінофестивалю в Москві — в Києві було показано лише в одному кінотеатрі декілька закордонних кінофільмів, але більшість із них гостро скритикувала запобігл ива місцева преса. В „Молоді України" з 26 липня, наприклад, читаємо: „Більшість позаконкурсових фільмів, привезених до Києва, не відбиває ні стану сучасного кіно, ні проблематики, котра хвилює сьогодні кінематографістів світу. Американська стрічка „Людина" (постановник Мартін Рiт) — досить невибагливо зроблений вестерн, де спостерігаємо зухвалу спекуляцію на стосунках індійців та білих колишнього Дикого Заходу. Навіть акторська майстерність Поля Ньюмена і Фредеріка Марча тут безсила. Французька стрічка „Сонце бродяг" Жана Делануа досить стереотипно розповідає про пограбування банку, що закінчилось невдачею через безглузду несподіванку. Прикро бачити в ролі старого шахрая Дені Жана Габена. Сповнена набридлих штампів також кінокомедія аргентинського кінорежисера Хорхе Веласко „Скандал у сімействі" . . ."

✝

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в четвер, 3-го серпня 1967 року упокоїлася в Бозі ненадійно на атак серця наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБУСЯ і ПРАБАБУСЯ

бл. п.

ВІРА КРАВЧУК з ГОРБАТЮКІВ

Покійна походила з с. Івачів Долішній, Тернопільського повіту.

ПАНАХИДИ будуть відслужені в суботу і неділю, 5 і 6 серпня 1967 року о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Flinch & Bruns Funeral Home, 34 Hempstead Avenue, Lynbrook, N.Y.

ПОХОРОН в понеділок, 7-го серпня 1967 р., з похоронного заведення до Української Православної Церкви св. Арх. Михаїла, 237 Maple Avenue, Uniondale, N.Y., о год. 10-ій ранку, опісля на цвинтар на Оливній Горі.

Горем прибиті:

муж — МИКОЛАЙ КРАВЧУК
син і невістка — МИХАЙЛО і ОЛЬГА
внуки — ҐЛЬОРІЯ, БАРБАРА і ДЖОН
правнуки — ЛІСА, БРУС і СИНТІЯ

25 років на службі Богові й людям

(Ювілей о. К. Станґрета)

Подвійний ювілей о. Костянтина Станґрета (60-річчя від дня народження і 25-річчя священства) дає нагоду, щоб зупинитися на постатті Ювілята, і зробити підсумки його праці. Віримо, що кожний, хто знає о. Станґрета, погодиться з нами на таку вірну його характеристику: це ревний, зразковий душпастир, який свої душпастирські обов'язки завжди виконував і виконує згідно з засадами Христової віри. За свою принциповість часто доводилося йому зазнавати кривди від людей, які до християнських принципів ставилися неповажно. Особливо це треба сказати про часи душпастирської праці ювілята в Німеччині. Отець Станґрет пильно стежив за тим, щоб кожне нове подружжя на чужині було правно оформлене, щоб було збудоване на тривких християнських основах. Отець К. Станґрет не толерував подруж „на віру". Він знав, що без морально здорових родин нема здорової суспільности.

Костянтин Станґрет — побачив світ в селі Дубенка, Бучацького повіту 16 червня 1907 р. Коли йому було 7 років вибухла перша світова війна, яка спричинила цілий ланцюг нещасть, що впали на родину Станґретів. Внаслідок воєнних операцій виселено мешканців Дубенки. Родина Станґретів опинилася разом з іншими переселенцями в таборі на Моравії (Чехія), де для малого Констянтина та його братів і сестер прийшов інший удар: смерть забрала матір п'ятером малим дітям. Не стало й батька, який як вояк австрійської армії склав свою голову в Італії. Сиротами заопікувалися Сестри Служебниці, примістивши їх в сирітському захисті на Моравії.

До рідного краю вернулися діти по війні 1919 року. Доля їхня постелилася їм по-різному. Дванадцятилітній Костянтин дістався до Станиславова, де в 1920-му році поступив до укр. гімназії і закінчив її 1928 року. В наступному році став студентом Богословської Академії у Львові. Теологічні студії закінчив 1936 року. Одружившись в 1937 році, дальшу частину свого життя ділив і ділить із своєю дружиною Теклею, родом із Єзуполя (тепер Жовтень). Політичні зміни, які наступили в наслідок німецько-польської війни, приневолили родину Станґретів еміґрувати до Німеччини. В 1942 році, коли наладнався зв'язок із Галичиною, о. К. Станґрет виїхав до Львова, щоб прийняти свячення. Свячень довершив бл. п. єпископ Никита Будка 25 травня 1942 р. По відвідинах рідних сторін своїх і дружини о. Станґрет вернувся до Німеччини і по звільненні з дотогочасної праці обняв обов'язки душпастиря для українців-католиків, що проживали в північно-західній частині берлінської округи. Терен для обслуження був справді великий. Але молодий, повний енергії і посвяти священик не зважав на труднощі і невигоди. Відвідував усі призначені йому о. адміністратором Петром Вергуном пункти, знаючи, що укр. Богослуження бувало дуже часто єдиним чинником, який гуртував розсіяних українців. Слід пригадати, що число українців тоді постійно збільшалося, бо по окупації укр. теренів нім. влада набирала все нових і нових робітників для своїх підприємств.

Постійні роз'їзди не дали змоги о. Станґретові забезпечити себе і свою родину перед большевицькою навалою. Родина Станґретів, яка за той час збільшилася, бо Господь благодарив двома донечками — Любою і Іриною-Оксаною, залишилася під совєтською окупацією. Довелося більше як рік прожити в жахливих умовинах. Щойно в серпні 1946 року вдалося о. Станґретові з цілою родиною перебратися в англійську зону Німеччини. Призначено його душпастирем в укр. таборі в Ґоденау біля містечка Альфельд. Слід згадати, в англійській зоні Німеччини було мало укр. кат. священиків. Тим кільканадцятьом, які там проживали, доводилося важко працювати, бо треба було обслуговувати по два, або й більше таборів. Отець Станґрет був майже все в дорозі. Але праця давала йому повне задоволення.

Отець Станґрет не обмежувався тільки до душпастирських справ. Цікавився цілістю таборового життя. Вмів завжди пов'язати церковні справи з національними. Він був священиком-патріотом.

По ліквідації табору в Ґоденав 1949 р. о. К. Станґрет перенісся до укр. табору в Бравншвайґу, який — і раніше обслуговував.

З Бравншвайґу виїхав в 1951 році до Канади за стараннями Кир С. Ніля — єпископа едмонтонського. Згідно з призначенням єпископа о. Станґрет замешкав в Карвел, звідки обслуговував велику частину єпархії на захід від Едмонтону. В 1957 році перенісся до місцевости Вільна, де проживає досьогодні, несучи духову опіку українським поселенцям, переважно хліборобам, розкиненим на великому просторі тієї частини Канади. На цьому терені існують шість станиць, які о. Станґрет пляномірно відвідує. Не можемо не згадати, що обидві дочки панства Станґресів — це вже дорослі сьогодні особи, закінчили вищу освіту, заклали власні родини.

Нові парафіяни о. Станґрета належно оцінили заслуги свого душпастиря, в доказ чого влаштували 11 червня ювілей з нагоди 25-річчя його священства. В ювілейних святкуваннях взяло участь 300 гостей, в тому 11 священиків. Проводив ювілеєм Всч. о. В. Тарнавський.

Сподіваємося, що і всі колишні парафіяни о. Станґрета, розкинені сьогодні дослівно по всьому світі, прочитавши ці рядки, згадають свого душпастиря і з нагоди його подвійного ювілею складуть щирі побажання всього доброго, а особливо здоров'я і витривалости в дальшій праці на славу Божу і на добро людям.

Л. М.

НАШ ЖУРНАЛІСТИЧНИЙ ДОРІСТ

Олег Лисяк, мол. (сидить за машиною), син нашого редактора і письменника Олега (старшого) та артистки-співачки Марії Лисяків з Філядельфії, належить до наймолодшого журналістичного доросту, щойно закінчивши студії журналістики в Темпел університеті. Від червня він працює в редакції „Свободи", редагуючи англомовний „Український Тижневик" у заступстві ред. Зенона Снилика, який в цьому часі разом з проф. Вол. Кубійовичем, ред. Богданом Кравцевим і Христею Падох працює при завершуванні підготови матеріялів до другого тому Англомовної Енциклопедії Українознавства, допомагаючи рівночасно радою і порадою в праці своєму молодшому заступникові, що й видно на цій фотознімці.

Управа Спілки Українських Журналістів намітила і вирішила плян праці

Ню Йорк. — Здійснюючи постанови Управи СУЖА з 8 квітня ц. р., Поширена Президія СУЖА відбула 7-го липня ділове засідання, на якому обмірковано та вирішено такі справи: Рішено взяти участь в працях Організаційної Комісії СКВУ — і для цього делеґовано як представника голову СУЖА ред. М. В. Дольницького. Рішено відбути Світову Конференцію Українських Журналістів у вільному світі — і в тій цілі видати заклик - Відозву до всіх українських журналістів у вільному світі зголошувати свою участь в цій конференції, — Започаткувати діяльність Федерації Спілки СУЖАмерики і СУЖКанади — згідно з постановою Управи СУЖАмерики —

Влаштувати в осінньому реченці три дискусійні вечори — надто окремий Вечір в пошану визначного письменника та журналіста на рідних землях Миколи Голубця.

Нав'язати співпрацю з українською пресою у вільному світі.

Почати видавати Бюлетень СУЖА.

Присвячено багато уваги професійним проблемам, які будуть предметом нарад повної Управи СУЖА.

Крім цього рішено востаннє пригадати всім членам і учасникам обох З'їздів, щоб надіслали свої світлини і короткий життєпис та десять долярів на покриття видатку за клішу.

Участь у Світовому Конґресі Вільних Українців вимагає коштів. Проситься усіх членів СУЖАмерики і СУЖКанади надсилати свої пожертви на адресу скарбника СУЖА:

Dr. Roman Holiat
2810 Webb Avenue
New York, N.Y. 10468

Згадують т. зв. харківський совєтський „уряд" з 1917 р.

У „Радянській Україні" з 25 липня, в огляді книжки „Історія міст і сіл УССР. Харківська область", перелічено декого з так зв. совєтського „уряду" України, проголошеного в 1917 р. на прикордонні з Росією большевиками — в противагу УНР. У статті не згадано, що майже всіх членів того „уряду" згодом знищили самі ж комуністи. „11 - 12 грудня 1917 р. в Харкові відбувся Перший Всеукраїнський з'їзд Рад, який проголосив Україну Республікою Рад, утворив першу в історії суверенну Українську Радянську державу, встановив тісні зв'язки з РРФСР, обрав ЦВК Рад України і затвердив склад радянського уряду України — Народного секретаріяту, до якого ввійшли Артем, Є. Б. Бош, В. П. Затонський, М. О. Скрипник, С. С Бакинський, Ю. М. Коцюбинський, Г. Ф. Лапчинський та інші. Революційні війська, підтримані широкими народними масами, спираючись на радянський Харків, розгорнули наступальні операції проти сил української націоналістичної і кадетсько-калединської контрреволюції. В грудні 1917 — січні 1918 року Радянську владу було встановлено на всій території Харківської губернії".